

B.A. Semester - 5 (CBCS) Examination

Oct/Nov. - 2023(Old Course)

SANSKRIT: P16 SANSKRUT VYAKRAN (CORE - 16)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧	કોઈપણ બે વ્યંજનાન્ત શબ્દના બધા જ રૂપો લખો.	(૧૪)
Que-1	Write all the forms of any two 'વ્યંજનાન્ત'	(14)
	અથવા / OR	
પ્રશ્ન-૧	પ્રથમ ગણના વદ્ અને હસ્ ધાતુઓના વર્તમાનકાળ અને હસ્તન ભૂતકાળના રૂપો લખો.	
Que-1	Write વદ્ and હસ્ વર્તમાન હસ્તન ભૂતકાલસ્ય Form of Verb First.	
પ્રશ્ન-૨	કોઈપણ બે સ્વરાન્ત શબ્દના બધા જ રૂપો લખો.	(૧૪)
Que-2	Write all the forms of any two સ્વરાન્ત શબ્દ.	(14)
	અથવા / OR	
પ્રશ્ન-૨	છઠા ગણના સૃજ્ અને લિખ્ ધાતુઓના વર્તમાનકાળ અને હસ્તન ભૂતકાળના રૂપો લખો.	
Que-2	Write સૃજ્ and લિખ્ વર્તમાન હસ્તન ભૂતકાલસ્ય form of verb six.	
પ્રશ્ન-૩	દ્વિતીયા વિભક્તિના ઉપયોગો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.	(૧૪)
Que-3	Explain with illustrations the use of either the accusative case.	(14)
	અથવા / OR	
પ્રશ્ન-૩	પંચમી વિભક્તિના ઉપયોગ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.	
Que-3	Explain with illustrations the use of either the accusative case.	
પ્રશ્ન-૪ (અ)	નીચેનામાંથી કોઈપણ સાત સંધિવિગ્રહ કરો.	(૦૭)
Que-4 (A)	Dissolve the Sandhi: (Any Seven)	(07)
	(૧) મનીષા । (૬) શાન્ત ।	
	(૨) હિમાલય । (૭) શિવોવન્દ્ય : ।	
	(૩) પ્રોઠઃ । (૮) શ્રીશઃ ।	
	(૪) બ્રહ્મર્ષિ । (૯) શકન્ધુઃ ।	
	(૫) સંસ્કર્તા । (૧૦) તન્માત્રમ્ ।	
પ્રશ્ન-૪ (બ)	નીચેનામાંથી કોઈપણ સાત સંધિ કરો.	(૦૭)
Que-4 (B)	Join the following words: (Any Seven)	(07)
	(૧) સમ્ + રાદ્ । (૬) હરે + એ ।	
	(૨) તદ્ + ભય । (૭) ઉપ + ઇન્દઃ ।	
	(૩) દેવ + એશ્વર્યમ । (૮) શિવમ્ + અર્ચ્યઃ ।	
	(૪) કૃષ્ણ + ઋદ્ધિઃ । (૯) હરિમ્ + વન્દે ।	
	(૫) માર્ત + અણ્ડઃ । (૧૦) મધુ + અરિઃ ।	
પ્રશ્ન-૫ (અ)	નીચેનામાંથી કોઈપણ એક ગદ્યખંડનો અનુવાદ કરો:	(૦૭)
Que-5 (A)	Translate any one of the following passages.	(07)
	(૧) શ્રમણસંસ્કૃતૌ જગતઃ કિમપિ વસ્તુ એકાન્તતો નિત્યમનિત્યં વા નાસ્તિ । એતન્મતાનુસારેણ વિશ્વરિમન્ કિમપિ સુરુપં કુરુપં વા નાસ્ત્યેવ । પ્રતિવસ્તુ રસઃ સૌન્દર્યમાનન્દશ્ચ સ્થિત એવ, પરન્તુ રસાનુકૂલાં વૃત્તિં વિના તેષામુપલબ્ધિર્નારિત । અવિશેષજ્ઞો હિ જનઃ સુન્દરં કલામયં પદાર્થમુદ્ગ્રીક્ષ્ય ક્ષણમાત્રં ચમત્કારમનુભવતિ, ન પુનર્માર્મિકૈકસંવેદ્યં ગમ્ભીરં રસાનુભવમ્ । વિના પ્રકૃતેઃ સૌન્દર્યસ્ય સિદ્ધાન્તાનાં ગહનં જ્ઞાનં તદનુભવો દુરવગાહઃ । અત એવ રસાનુકૂલા વૃત્તિરપ્યાવશ્યકી ।	
	(૨) 'પ્રેમ્ણો વિચિત્રા ગતિઃ' ઇતિ યદુક્તં પૂર્વાચાર્યૈસ્તદતીવ સમીચીનમ્ । પ્રેમ્ણો મહિમા ન કેવલં મનષ્યેષુ, પરન્તુ પક્ષિષુ, ચતુષ્પદેષ્વપિ દ્રુશ્યતે । કિં કારણં નિદાઘ દિવસેષુ ભ્રમન્તી મૃગી લુબ્ધકસ્ય જાલમાપાતતિ ? તસ્યાઃ સંગીતપ્રેમ એવ તાં લુબ્ધકવાગુરાયાં પ્રાક્ષિપતિ । કેન પ્રયોજનેન મેઘમાલામાલોક્ય મયૂરાઃ નર્તન-સંલગ્ના ભવન્તિ ? કેન હેતુના સ્વાતિવિન્દુજલાભિલાષુકશ્ચાતકો રટન્ રટન્ સ્વકણ્ઠં શોષયન્નપિ નાન્યં જલં પિબતિ ? સર્વત્ર પ્રેમ્ણ એવ વિચિત્રા ગતિઃ સાક્ષાત્ ક્રિયતે ।	

પ્રશ્ન-૫ (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એકનો સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો:
Que-5 (B) Translate any one of the following in to Sanskrit.

(૦૭)

(07)

- (1) ધ્યેયો સોના જેવાં છે. વિચારો અને સ્વપ્નો કાયાં ખનીજ જેવાં છે. જ્યાં સુધી આ કાયા ખનીજને શુદ્ધ કરવામાં ન આવે, આકાર આપવામાં ન આવે ત્યાં સુધી તેનું મૂલ્ય થોડું છે. મોટા ભાગના લોકો તેના ધ્યેય સુધી નથી પહોંચતા; કારણ કે તેઓ તેને કોઈ દિવસ પ્રથમ ક્રમે નથી રાખતા. તેઓ તેના પોતાના જીવનના આયોજન કરતાં રજાઓના આયોજનમાં વધારે ખર્ચે છે. એક વખત ધ્યેય નક્કી થઈ જાય પછી મન સતત બધી બાબતોનું નિરીક્ષણ કરે છે અને તેના ધ્યેય સુધી પહોંચવાના માર્ગ સાથે અનુકૂળન સાધે છે.
- (1) Goals are like gold. Thoughts and dreams are like ore. Until the ore is extracted, shaped, it has little value. Most people never reach their goals, because they never set them in the first place. They spend more time planning a vacation than they do planning their own lives. Once a goal is set, the mind constantly monitors all the matters and making adjustments along the ways to reach its target.
- (2) ભગવદ્ગીતા મહાભારતનો જ એક ભાગ છે. પરંતુ તે તેની રીતે સંપૂર્ણ છે. તેમાં ૭૦૦ શ્લોકો છે. વિલહેલ્મ વોન હમ્બોલ્ટે તેને વિશ્વનું સુંદર અને સાચું તત્ત્વજ્ઞાનીય ગીત કહ્યું છે. તેણે ફક્ત ભારતના લોકોને જ નહીં, પરંતુ વિશ્વના તત્ત્વજ્ઞાનને ચાહનારાઓને પ્રભાવિત કર્યા છે. દરેક વ્યક્તિ તેના તત્ત્વજ્ઞાનને વિચારે છે અને તેનું પોતાની રીતે અર્થઘટન કરે છે. મુશ્કેલીના સમયે તેઓ મહાભારતમાં આવેલ આ તત્ત્વજ્ઞાન તરફ વળે છે અને તેમની મુશ્કેલીઓનું સમાધાન મેળવવા પ્રયત્ન કરે છે.
- (2) The Bhagavad Gita is a part of Mahabharata, but it is complete in itself. It has 700 verses. Wilhelm Von Humboldt has described it as the most beautiful and true philosophical song of the world. It has influenced not only the people of Indian but also philosophy lovers all over the world. Every one thinks about its philosophy and interprets it in his own way. At time of crisis, they always turn towards its philosophy and try to get solution of their difficulties.
